

Oponentský posudok na dizertačnú prácu Mgr. Evy Hurychovej „Křesťanská etika jako východisko pro řešení společensky nežádoucích násilných jevů.“

Téma doktorandky Mgr. Evy Hurychovej je mimoriadne aktuálna, nakoľko zo spoločenského života sa stále viac vytrácajú kresťanské hodnoty, nahradzované rôznymi sociálnymi alternatívami, ktoré väčšinou nekorešpondujú so zdravým psychosociálnym a duchovným vývinom jednotlivca a spoločnosti. Predkladaná práca má dve časti, a to teoretickú a praktickú.

K teoretickej časti práce: V úvode tejto časti autorka uvádza hlavné východzie poznatky, ktoré budú tvoriť základ práce v jej teoretickej rovine. Ide o filozoficko – historickú genézu skúmania predmetnej problematiky v kontexte významných osobností z oblasti kresťanského humanizmu s vyústením do prehľadu kresťanských inštitucionálnych foriem pomoci. V ďalšom interpretuje cieľ výskumu a metodiku výskumu. Výskum je zameraný na školskú sociálnu prácu. Aj tu treba podotknúť aktuálnosť výskumného zamerania, nakoľko školská sociálna práca je v zárodkoch svojho praktického uplatnenia. Nachádza svoje uplatnenie popri výchovnom poradenstve a sociálnej pedagogike na školách, formuje sa v kompetenčných rysoch a v racionálnych argumentáciách svojho opodstatnenia. Ako správne autorka uvádza, zatiaľ nemá svoje legislatívne ukotvenie. Pridanou hodnotou k práci je aj to, že jej autorka je vyškolenou školskou sociálnou pracovníčkou a zároveň iniciátorkou vzniku Asociácie školskej sociálnej práce v Českej republike. Ako výskumný nástroj sa v práci uplatňuje dotazník, ako kvantitatívna výskumná metóda. Autorka taktiež využíva aj kvalitatívnu metódu využívajúc expertnú metódu v súvislosti s argumentačným prepojením na skúmanú problematiku. Do akej miery a s akou úspešnosťou možno redukovať nežiaduce spoločenské javy prostredníctvom kresťanskej etiky, je nosným cieľom práce. Autorka sa venuje aj jednej z najdôležitejších tém súčasnosti, ktorá je neraz veľmi často opomenutá a to je starostlivosť o dušu pre nastupujúce generácie. Táto problematika je pre prácu veľmi dôležitá, pretože je ideovým základom pre realizáciu kresťanského správania v súlade s kresťanskou etikou v jej ontogenetickom kontexte. V teoretických základoch sa autorka opiera jednak o historiografiu etiky, etické teórie, ako aj jej základných pojmov a kategórií. Nadväzuje na významné osobnosti z oblasti humanitných a spoločenských vied, ktoré výraznou mierou ovplyvnili etické teórie z rôznych uhlov pohľadov (filozofického, psychologického, teologického, sociologického). Ďalej sa venuje sociálnej etike, v ktorej interpretuje, okrem iných, aj dielo Majstra Jána Husa. Autorka si plne uvedomuje, že empatia je dobrým predchodcom realizácie princípov kresťanskej etiky, preto sa jej aj v práci venuje bližšie. Ako predvstup do problematiky školskej sociálnej práce interpretuje názory a pohľady J.A. Komenského, ktorý taktiež túto potrebu neopomenul v rozvíjaní svojho učenia, nevynímajúc ani kresťanskú pedagogiku. Teoretické východiská práce sa taktiež opierajú o prínos k problematike školskej sociálnej práce prostredníctvom Alice Masarykovej. Problematika vyúsťuje do profesionálnych predpokladov pre výkon školského sociálneho pracovníka, ktoré autorka ukotvila do medzinárodných štandardov pre výkon školského sociálneho pracovníka, s príslušným zdôvodnením. Taktiež uviedla modely školskej sociálnej práce a zároveň komparovala systém školskej sociálnej práce na Slovensku, v čom taktiež vidím aj podstatný prínos práce. Zvýznamňuje podiel školskej sociálnej práce ako významný preventívny a riešiteľský činiteľ rôznych sociálnych patologických javov u detí a mládeže. Autorka teoretickú časť spracovala systematicky a logickou nadväznosťou jednotlivých súčastí skúmanej problematiky. Preukázala výbornú znalosť skúmanej

problematiky, ktorú v texte aj náležite uplatnila, pre teoretické základy práce zvolila vhodnú a aktuálnu literatúru.

K praktickej časti práce: Praktickú časť práce tvorí výskum. Predmetom primárneho výskumu bola školská sociálna práca. Výskumný nástroj autorka zvolila dotazník, v ktorom boli poloootvorené položky. Respondenti boli rozdelení do troch skupín, ktoré boli tvorené pracovníkmi, ktorí boli kompetenčne oprávnení podávať svoje vyjadrenia k zavedeniu školskej sociálnej práce. Celá časť tohto výskumu mala poukázať na objektívnu spoločenskú potrebu zaviesť školskú sociálnu prácu do školského vzdelávacieho systému v ČR, čo sa aj potvrdilo. Sekundárny výskum zase pomenoval niektoré vývinové psychosociálne poruchy ako aj sociálno-patologické javy, ktorým by bolo možné predchádzať, respektíve ich kvalifikovane riešiť aj s pomocou zavedenia školskej sociálnej práce. Vyústenie skúmanej problematiky korešponduje s aplikáciou kresťanskej etiky do nežiaducich spoločenských javov.

Doktorandka Mgr. Eva Hurychová vo svojej dizertačnej práci výrazným spôsobom a vecnou argumentáciou, potvrdenou aj jej výskumnou aktivitou, zdôvodnila opodstatnenosť zavedenia školskej sociálnej práce do školského vzdelávacieho systému v ČR. Z hľadiska naplnenia témy dizertačnej práce by som očakával viac sa venovať problematike analýzy princípov kresťanskej etiky, s ich aplikáciou do školskej sociálnej práce, ktorá, ako uviedla aj sama doktorandka, je výrazným podielnikom pri riešení nepriaznivých spoločenských javov.

Po formálnej stránke by som odporúčal, kvôli prehľadnosti, citácie uvádzať v plnom znení pod čiarou, v prípadoch, ak sa na novej strane cituje už citované dielo z predchádzajúcej strany, nemalo by sa uvádzať formuláciou „tamtiež“. Formuláciu „tamtiež“ použijeme, ak na strane máme už odcitované dielo a z toho diela sú uvedené ďalšie citácie na tej istej strane.

Záver: Predkladaná dizertačná práca spĺňa požadované kritériá, ktoré sa na takýto druh prác vyžadujú a preto ju odporúčam k obhajobe.

K obhajobe kladiem tieto otázky:

1. Skúste pomenovať a zároveň kvalifikovane zargumentovať kresťanské princípy, ktoré by bolo žiaduce implementovať do školskej sociálnej práce.
2. Uved'te požiadavky na profesionálnu výbavu školského sociálneho pracovníka, akými sociálnymi kompetenciami by mal disponovať, aj z hľadiska kresťanskej etiky.

V Prešove, 24.1.2020

Prof. PhDr. Tomáš Hangoni, PhD.